

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Romi MIHĂESCU,
Președinte Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități,
Str. General Constantin Budișteanu nr. 28C, etaj 1
Sector 1, București,

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IESIRE Nr. 7676 ..... / 07. MAR. 2024

RECOMANDAREA
Nr. 54 ..... din 2024

În urma apariției în presa scrisă online (g4media.ro), în data de 21 august 2023 a unui articol intitulat “Patru plaje din România au scaune flotabile pentru persoane cu dizabilități/ Prin comparație, grecii amenajează sute de rampe mecanice de acces la apă” am semnalat posibila încălcare a art. 50 din Constituția României.

Potrivit articolului, *Autoritățile grecești, care au descris accesul la mare ca pe un drept uman inalienabil, au demarat lucrări pentru a echipa aproape 300 de plaje din țară cu rampe mecanice care să faciliteze accesul în apă pentru oamenii în scaune cu roțile, transmite Smithsonian Magazine. Și plaje din România oferă facilități oamenilor cu dizabilități, dar la o scară mai mică și prin metode diferite. G4Media a vizitat pentru ENTR plajele de pe litoralul românesc și u explicat într-un dialog video cu RFI care este situația plajelor accesibile. Spre deosebire de litoralul grecesc, unde lucrările s-au încheiat deja pe jumătate din plajele alese, pe litoralul românesc sunt patru plaje disponibile persoanelor cu*

dizabilități: *Plaja Blancho (Mamaia), Plaja Gaia (Constanța), Plaja Lebedelor (Mangalia) și Plaja Ancuței (Năvodari)*. Aceste patru plaje au câte unul sau două scaune flotabile, care permit oamenilor în scaune cu roțile să se deplaseze pe nisip și să se bucure de apă fără să fie nevoiți să depună efort fizic. Scaunele sunt astăzi disponibile turiștilor de pe litoral datorită unei inițiative private, începută în 2017 de către Asociația *Împreună pentru Viitor Constanța*, iar acest aspect explică lipsa rampelor mecanice pe litoralul românesc¹.

Dispozițiile Art. 15 punctul 3 din Carta socială europeană revizuită, adoptată de România prin Legea nr. 74/1999, ce reglementează dreptul persoanelor cu handicap la autonomie, la integrare socială și la participare în viața comunității: *”În vederea garantării exercitării efective de către persoanele handicapate, indiferent de vârstă, de natura și de originea handicapului lor, a dreptului la autonomie, la integrare socială și la participare în viața comunității, părțile se angajează, în special:*
3. să favorizeze deplina lor integrare și participare la viața socială, în special prin măsuri, inclusiv ajutoare tehnice, care vizează depășirea dificultăților lor de comunicare și de mobilitate și care să le permită accesul la mijloacele de transport, la locuință, la activități culturale și la petrecerea timpului liber;”.

Dispozițiile art. 30 alin. (5) lit. e) din Decizia Consiliului UE din 26 noiembrie 2009 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (2010/48/CE): *”Statele părți adoptă măsuri adecvate pentru a da persoanelor cu handicap posibilitatea să participe în condiții egale cu celelalte persoane la activități recreative, sportive și de agrement: e) asigură accesul persoanelor cu handicap la serviciile persoanelor și organismelor care se ocupă de organizarea activităților recreative, turistice, de agrement și sportive;”*.

Dispozițiile art. 3 lit. a) și b) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap – republicată, *Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la bază următoarele principii: a) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului; b) prevenirea și combaterea discriminării*.

De asemenea, au fost avute în vedere și dispozițiile art. I pct. 2 din PLX nr. 497/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2006 privind utilizarea plajei Mării Negre și controlul activităților desfășurate pe plajă, în sensul că, după articolul 68 se propunea introducerea unui nou articol, 68¹, cu următorul cuprins: *Art. 68¹ (1) Proprietarii*

---

¹ Articolul poate fi consultat integral, accesând următorul link: <https://www.g4media.ro/video-reportaj-patru-plaje-din-romania-au-scaune-flotabile-pentru-persoane-cu-dizabilitati-prin-comparatie-grecii-amenajeaza-sute-de-rampe-mecanice-de-acces-la-apa.html>

sau administratorii spațiilor de agrement amenajate pentru acces la luciul de apă cu următoarele obligații:

- a) Să rezerve pentru persoanele cu handicap, pe toată durata sezonului estival, 4% din numărul de șezlonguri deținute, dar nu mai puțin de 2 locuri, situate pe primul rând spre luciul de apă;
- b) Să se asigure că accesul spre acestea este potrivit și pentru fotoliul rulant și să o adapteze în acest sens în caz contrar;
- c) Să se asigure că există în proximitate un grup sanitar potrivit cu nevoile persoanei cu handicap care utilizează fotoliul rulant.

(2) Utilizatorii de plajă au următoarele obligații:

- a) să rezerve, să pună la dispoziție și să semnalizeze prin semn internațional, pe toată durata oficială a sezonului turistic, șezlonguri speciale pentru persoanele cu handicap grav sau accentuat și însoțitorii acestora, la o capacitate de cel puțin 4% din numărul total de șezlonguri deținute de utilizatorul de plajă respectiv, dar nu mai puțin de 2 locuri din numărul total de locuri amenajate (șezlonguri) de pe primul rând spre mare. Accesul la aceste șezlonguri a persoanelor cu handicap grav sau accentuat se face pe principiul primul venit – primul servit, pe baza legitimației;
- b) să faciliteze, persoanelor cu handicap grav sau accentuat, accesul neîngrădit și liber, prin construirea unei căi de rulare, de la marginea plajei până la șezlongurile special amenajate. Atunci când este cazul, personalul ce deserveste zona respectivă de plajă, va ajuta persoanele cu handicap grav sau accentuat să ajungă în siguranță la șezlongurile special amenajate."

În același sens, potrivit punctului 8 din Anexa la Hotărârea de Guvern nr. 490/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități "O Românie echitabilă" 2022-2027²: PARTICIPARE POLITICĂ ȘI PUBLICĂ - Obiectiv general: Asigurarea participării active a persoanelor cu dizabilități, ca membri deplin ai societății, cu drepturi egale, sunt prevăzute patru dimensiuni principale ale participării: (i) Viața culturală trebuie să încorporeze experiențele persoanelor cu dizabilități, iar aceste persoane să aibă acces și să fie încurajate să participe la evenimentele și produsele culturale, atât din postura de consumatori cât și de producători. (ii) Persoanele cu dizabilități trebuie să poată participa la activități sportive în afara școlilor sau în școli, să se implice ca atleți profesioniști sau amatori sau ca spectatori, și să aibă acces la facilități și servicii de recreere și turistice în aceeași măsură ca restul populației. (iii) De asemenea, persoanele cu dizabilități trebuie să fie încurajate să voteze și să candideze pentru funcții reprezentative și să nu se confrunte cu obstacole în

² Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 375 din data de 15 aprilie 2022

aceste privințe. (iv) Persoanele cu dizabilități trebuie să aibă aceleași oportunități ca populația generală de participare la viața publică, atât la nivel individual, cât și prin intermediul unor organizații sau a altor forme asociative.

Obiectiv specific 2: Creșterea accesului persoanelor cu dizabilități la **activități sportive și de recreere și turism** - Descrierea situației: Dreptul de participare a persoanelor cu dizabilități la activități de sport, turism și petrecere a timpului liber are beneficii complexe în trei arii distincte: crește șansele la o viață sănătoasă, fizică și psihică; ajută la dezvoltarea personală, cu beneficii cognitive de tipul creșterii stimei de sine; și stimulează integrarea în societate. Chiar de la cele mai mici vârste, copiii cu dizabilități și/sau CES trebuie să se poată juca împreună cu ceilalți copii în locuri de joacă comune și să practice sporturi adaptate la tipul de dizabilitate, pentru a se dezvolta armonios și a-și îmbunătăți starea de sănătate. Pentru adulți, practicarea sportului și a turismului trebuie să devină o parte a stilului de viață. Activitățile sportive au și o dimensiune recuperatorie în cazul anumitor dizabilități. Persoanele cu dizabilități participă la activități sportive, turistice și de recreere într-o măsură mult mai mică decât cele fără dizabilități.

De asemenea, potrivit art. 7 lit. d) din Hotărârea de Guvern nr. 234/2022, *în realizarea funcțiilor sale, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități îndeplinește următoarele atribuții cu caracter general: d) elaborează și supune spre aprobare Guvernului, prin Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, proiecte de acte normative în domeniul de competență.*

În scopul verificării dacă au fost încălcate drepturile persoanelor cu handicap, instituția Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Constanța, a efectuat, ca urmare a aprobării sesizării din oficiu, demersuri scrise către ABA Dobrogea Litoral și Biroul permanent al Camerei Deputaților.

Prin adresa nr. 17069/13.09.2023, înregistrată la BT Constanța sub nr. 25169/14.09.2023, ABA Dobrogea Litoral a formulat, în principiu, următorul răspuns:

”În acordurile emise de ABA Dobrogea Litoral sunt prevăzute podine acces pe plajă pentru persoanele cu dizabilități, precum și dimensionarea acestora conform legislației specifice.

Constatăm că la data prezentei, nu există prevedere legală specifică privind accesul în apă a persoanelor cu dizabilități. Este important de menționat că pe perioada sezoanelor estivale au existat sectoare de plajă amenajate pentru persoanele cu dizabilități.

Conform informațiilor primite de Serviciul Inspecția Bazinală a Apelor, pe sectoarele de plajă ce au făcut obiectul contractelor de închiriere au existat podine de acces pe plajă pentru persoanele cu dizabilități. Singura modalitate prin care utilizatorii de plajă (beneficiarii contractelor de închiriere) facilitează accesul pe plajă al persoanelor cu dizabilități este amplasarea podinelor de acces pentru acestea. Aceste podine se amplasează de la limita vestică a subsectorului de plajă (aleea de promenadă/baza inferioară a falezei) până la firul apei.

În cazul în care un operator de plajă nu are prevăzută amplasarea podinelor de acces pentru persoanele cu dizabilități, ABA Dobrogea Litoral emite acordul cu obligația amplasării acestora și dimensionarea lor conform legislației specifice. Dacă în urma verificărilor în teren privind respectarea obligațiilor contractuale se constată neconformități referitor la amplasarea podinelor de acces pentru persoanele cu dizabilități, prin proces-verbal de constatare se stabilesc măsuri cu termen scurt.”

Prin răspunsul nr. 3215/DDPD/SCICDPD/LT/20.02.2024, înregistrat la BT Constanța sub nr. 5869/21.02.2024, ANPDPD a răspuns, printre altele, că accesibilitatea este unul dintre cele opt principii generale care stau la baza Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010, fiind strâns legată de conceptele de ”design universal” și ”adaptare rezonabilă”.

Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități ”O Românie echitabilă” 2022-2027, aprobată prin HG nr. 490/2022 are opt domenii prioritare: accesibilitate și mobilitate, protecția efectivă a drepturilor persoanelor cu dizabilități, ocupare, protecție socială inclusiv abilitare/reabilitare, viață independentă și integrare în comunitate, inclusiv accesul la servicii publice, educație, sănătate și participare politică și publică.

Inițiativa de a accesibiliza obiectivele turistice și de agrement pentru persoanele cu dizabilități trebuie să respecte principiile Convenției, astfel încât serviciile și facilitățile comunitare pentru populație în general să fie disponibile în aceeași măsură persoanelor cu dizabilități și să corespundă nevoilor acestora, pentru prevenirea izolării de comunitate.

Toate aceste aspecte sunt subsumate interesului major al persoanelor cu dizabilități iar ANPDPD sprijină aceste persoane iar măsurile care se vor întreprinde sunt menite să aducă îmbunătățiri considerabile vieții lor și integrării în comunitate.

Având în vedere dispozițiile legale menționate, coroborate cu dispozițiile art. 59 din Constituția României și art. 15 alin. (2), art. 16 și ale art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată , pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta

RECOMANDARE

- 1. Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități**, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, va analiza situația semnalată și va întreprinde demersurile legale concrete în vederea valorificării acestui drept, față de situația inexistenței unei reglementări specifice în legislația internă a garantării drepturilor persoanelor cu dizabilități de a avea acces efectiv la obiectivele turistice și de agrement.

2. Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități va informa, în termen de 60 de zile, Avocatul Poporului cu privire la însușirea recomandării și la măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI

[Handwritten signature]
Renate Weber